

Csengerújfalu Mesevilág Óvoda

OM azonosító: 203376

Pedagógiai Program

Óvodai nevelés a családi nevelés hangsúlyozásával

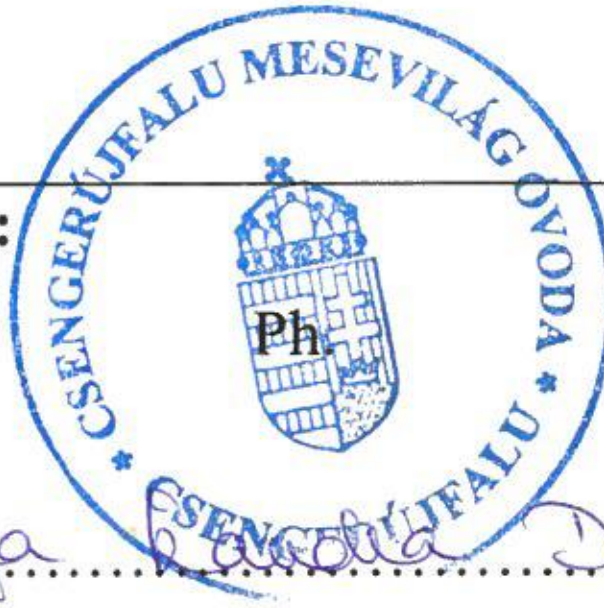
Készítette: Zsiga Szandra Dóra

HATÁLYOS: 2025.09.01-től

Pedagógiai Program

Csengerújfalu Mesevilág Óvoda

4764 Csengerújfalu, Kossuth út 131.

Intézmény OM azonosítója: 203376	Készítette: Zsiga Szandra Dóra igazgató
Legitimációs eljárás	
.....83/2025..... határozatszám elfogadta: A nevelőtestület nevében	Kátora-Sima Esi..... A Szülői Szervezet nevében
2025/58. (VIII. 21.) határozatszám elfogadta: Zsiga Mihály A fenntartó nevében 	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján	Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig

Tartalom

1. Bevezetés	7
1.1 Jogszabályi háttér	8
1.2 Az intézmény adatai	10
1.3 Intézményi környezetünk bemutatása	10
1.4 A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei az óvodában.....	11
1.4.1 Személyi feltételek	11
1.4.2 Tárgyi feltételek.....	13
2. Óvodánk küldetésnyilatkozata	13
2.2. Jövőképünk.....	14
2.3 Gyermekképünk	14
2.4 Óvodakép	15
2.5 Óvodapedagógus- és dajkakép	15
2.6 Óvodai nevelésünk alapelvei	16
2.7 Óvodai nevelésünk célja.....	16
3. Óvodai nevelésünk feladatrendszere	17
3.1 Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédelme	17
3.1.1 Az egészséges táplálkozás	19
3.1.2 Mozgás	19
3.1.3 Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése	21
3.1.4 Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	22
3.1.5 A személyi és környezeti higiéné fejlesztése.....	23
3.1.6 Az egészségfejlesztés az óvodáskorú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében:	24
3.1.7 Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése az egészséges életmód kialakítása terén	24
3.1.8 A környezettudatos magatartás kialakítása.....	24

3.1.9 Családok bevonása az óvodai életbe	26
3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	26
3.3 Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	29
4. Az óvodai élet megszervezése	32
4.1 Az óvodai élet szervezeti keretei	33
4.2 Hetirend, napirend	34
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	36
5.1 Játék.....	37
5.2 Verselés, mesélés	38
5.3 Ének, zene, népi játék, tánc	40
5.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	41
5.5 Mindennapos mozgás.....	43
5.6 A külső világ tevékeny megismerése	45
5.7 Munka jellegű tevékenységek	48
5.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	50
6. Gyermekvédelem.....	51
6.1 Gyermekvédelem	51
6.2 Esélyegyenlőségi intézkedések, szociális hátrányok enyhítése	53
7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	54
7.1 Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelése.....	54
7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyermekek nevelése	55
7.3 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	56
7.4 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	56
8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.....	57
9. Az óvoda tervező, értékelő és dokumentációs rendszere	58
9.1 Tervezés:.....	58

9.2 A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése	59
9.3 Dokumentációs rendszer	59
9.4 Ellenőrzés	60
10. Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei.....	60
10.1 Néphagyomány ápolás, népszokások	60
10.2 Hagyományos ünnepeink és jeles napjaink az év rendjében:.....	61
10.3 Néphagyomány megjelenése a tevékenységformákban:	62
11. Az óvoda kapcsolatai	62
11.1 Általános elvek	63
11.2 Az óvoda és a család kapcsolata	64
11.3 Az óvoda és az iskola kapcsolata	64
11.4 Az óvoda és a fenntartó kapcsolata	65
11.5 Az óvoda kapcsolata más intézményekkel	65
11.6 Az óvoda belső kapcsolatai	65
12. Érvényességi rendelkezés	65
12.1 A Pedagógiai Program érvényessége.....	66
12.2 A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata.....	66
12.3 A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala.....	66
12.4 A Pedagógiai Program módosítása.....	66
12.5 Tájékoztatás a Pedagógiai Programról	67
12.6 A Pedagógiai Program hatálya	67

1. Bevezetés

„Óvodai nevelés a családi nevelés hangsúlyozásával”

Pedagógiai programunk meghatározza intézményünk nevelési alapelveit, céljait és feladatait, összhangban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és a hatályos jogszabályokkal.

Középpontjában a gyermekek harmonikus fejlődése áll: testi, lelki és értelmi képességeik kibontakoztatása, érzelmi biztonságuk megteremtése, valamint a családi nevelés kiegészítése és támogatása.

Kiemelt értékeink közé tartozik a helyi hagyományok ápolása, a környezettudatos szemléletformálás és az inkluzív nevelés, amelyben minden gyermek egyéni adottságait figyelembe véve biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Pedagógiai munkánkat a szülőkkel való szoros együttműködés és a település közösségi életébe való aktív bekapcsolódás jellemzi, hogy gyermekeink szeretetteljes, elfogadó közegben készülhessenek fel az iskolára és az élet kihívásaira.

Alapító okirat alapján

Az intézmény neve: Csengerújfalu Mesevilág Óvoda

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény alaptevékenysége az Alapító okirata szerint:

- Óvodai nevelés: gyermekek 2 és fél éves korától a tankötelezettség kezdetéig történő nevelése.
- Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése: a különleges bánásmódot igénylő gyermek ellátása, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzd.
- Szabadidősport- (rekreációs sport) tevékenység és támogatása
- Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
- Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
- Gyermekek étkeztetés köznevelési intézményben
- Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

1.1 Jogszabályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, a 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelettel módosítva
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról. 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az EFOP-3.1.5-16-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai – A kitűzött feladatok megvalósítása, tapasztalatok beépítése.
- A pedagógiai program tartalmát befolyásoló helyi dokumentumok.
- Az intézmény jelenleg hatályos Alapító Okirata

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról – a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelettel módosítva – az alábbiakat rögzíti: *„Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és*

Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia - az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával - , oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben és

d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységeknek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell. ” (ONAP 2025)

1.2 Az intézmény adatai

Az intézmény neve:	Csengerújfalu Mesevilág Óvoda
Az intézmény székhelye:	4764 Csengerújfalu, Kossuth út 131.
A költségvetési szerv alapítója:	Csengerújfalu Község Önkormányzat Képviselőtestülete 4764 Csengerújfalu, Kossuth út102.
Fenntartó:	Csengerújfalu Község Önkormányzata
Működési területe:	Csengerújfalu Község közigazgatási területe
A költségvetési szerv alapító okiratának száma, kelte és hatályosságának kezdete:	V/677-1/2019 2019.07.01 2019.09.01.
Az intézmény típusa:	Óvoda
Az intézmény OM azonosítója:	203376
A gyermekcsoportok száma:	1
Maximális gyermeklétszám:	50 fő
Telefon:	0644/715-423
E-mail:	ovicsengerujfalu@gmail.com
Honlap:	

1.3 Intézményi környezetünk bemutatása

Lakóhelyünk, intézményi környezetünk bemutatása

Csengerújfalu a Szatmári-síkságon, Nyíregyházától délkeletre, mintegy 95 km távolságra a román határ mellett található település, Mátészalka és Csenger vonzáskörzetében.

A település infrastrukturálisan fejlett (rendelkezik víz, szennyvíz, gáz, elektromos hálózattal, valamennyi utcája burkolt, szemétszállítás megoldott). Nagy probléma viszont a népességmegtartás szempontjából is, hogy igen kevés munkahellyel rendelkezik (csak önkormányzati intézmények.)

A falu népességét tekintve folyamatos lassú csökkenő tendenciát mutat, 2017. évben a lakosság 975 fő volt, 2023-ban 890 fő. A korfa nagyarányú előregedést mutat. Magas az időskorúak száma, és az aktív korúak körében igen sok a munkanélküli. A település ilyen jellemzői befolyásolják a gyermeklétszámot, a gyerekek életkörülményeit.

A rendszerváltás után, az alapvetően mezőgazdasági megélhetésre épülő község megpróbált a gazdasági szerkezetváltás útjára lépni. Az Állami Gazdaság és a Termelőszövetkezet megszűnésével a munkanélküliek száma jelentősen megnövekedett.

Óvodánk bemutatása, rövid történetünk

Az óvoda a település központjában, a főút mentén helyezkedik el, így jól megközelíthető. A gyermekek többnyire gyalog, kerékpárral vagy szülői kísérettel érkeznek. A távolabbi települések elérhetőségét rendszeres buszjáratok biztosítják.

Az épület története 1960-ig nyúlik vissza, amikor a helyi Kultúrházból alakították ki az óvodát. Azóta több jelentős felújítás és korszerűsítés történt:

- 1977-ben megtörtént a tetőszerkezet és a falazat felújítása, valamint a vizesblokk bővítése;
- 2010-ben újabb teljes felújításon esett át az intézmény: nyílászárócsere, tetőszerkezet-megerősítés, burkolatok megújítása;
- 2017-ben uniós támogatásból többfunkciós tornateremmel és ebédlővel bővült;
- 2018-ban felnőtt öltöző, vasalószoba és zuhanyzó kialakítása történt meg;
- 2022-ben kazán- és radiátorcserék indultak meg;
- 2025-ben fűtési korszerűsítés keretében vegyes tüzelésű kazán került beszerelésre, és a fennmaradó régi radiátorokat is teljes egészében új eszközökre cseréltük.

A gyermeklétszámtól függően 1–2 csoport működik intézményünkben. Az udvar gondozott, árnyas fákkal, virágokkal, korszerű játékeszközökkel felszerelt. Kialakított kerékpárúton közlekedési szabályokat is gyakorolhatnak a gyermekek. Konyhakertünkben saját tapasztalatokon keresztül ismerkedhetnek a növények fejlődésével és a kerti munkákkal.

1.4 A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei az óvodában

1.4.1 Személyi feltételek

Dolgozói létszám	
Köznevelési foglalkoztatottak létszáma:	4 fő
Igazgató	1 fő
Pedagóguslétszám:	2 fő
Dajka létszám:	1 fő

Pedagógiai asszisztens létszám:	1 fő
Csoportok és férőhelyek alakulása	
1 óvodai csoport (Katica)	max. 50 fő

A nevelőtestület elkötelezett, innovatív szemléletű, szakmailag felkészült. Az óvodapedagógusok munkáját a dajka és a pedagógiai asszisztens segíti, akik aktívan részt vesznek a gyermekek gondozásában és a csoportok mindennapi működésében. Folyamatosan törekszünk az együttműködés erősítésére és a nevelési célok egységes megvalósítására.

A továbbképzésekben való részvétel kiemelt fontosságú, ezek kiválasztása a jogszabályi változásokhoz és a pedagógiai program céljaihoz igazodik. Pályázati részvétellel, jó gyakorlatok bevezetésével és intézményi innovációval is igyekszünk fejleszteni nevelési tevékenységünket.

„1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

5. A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.

6. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.” (ONAP 2025)

1.4.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az épületet, udvart, kertet és a berendezéseket úgy alakítjuk ki és tartjuk karban, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát és kényelmét, igazodjanak változó testméretükhöz, biztosítsák egészségük megőrzését és fejlődését.

„A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.” (ONAP 2025)

2. Óvodánk küldetésnyilatkozata

Pedagógiai programunk címe:

„Óvodai nevelés a családi nevelés hangsúlyozásával”

Hiszünk abban, hogy a gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda e szerepet kiegészítve és megerősítve segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Küldetésünk, hogy nyugodt, szeretetteljes, biztonságot nyújtó környezetet biztosítsunk, ahol a gyermekek önmaguk lehetnek, fejlődésük saját ütemében történhet, és az óvodai nevelés – a családdal együttműködve – támogatja őket a társadalmi beilleszkedésben.

„Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, inkluzív szemléletű, figyelembe veszi a gyermeki személyiség kibontakozásának jogát, az eltérő fejlődési ütemet és sajátosságokat.” (ONAP 2025)

Ennek szellemében kiemelt célunk az esélyteremtés, a társadalmi különbségek csökkentése, valamint a gyermek önazonosságának és kultúrájának megőrzésének segítése.

2.2. Jövőképünk

Olyan óvodai közösséget kívánunk működtetni, amely biztonságot, érzelmi stabilitást és elfogadást nyújt, ahol a gyermek önfeledten játszhat, tapasztalatot szerezhethet, közösségi élményeket gyűjthet. Intézményünk aktív nevelőmunkával támogatja a gyermek személyiségének egészséges fejlődését, miközben kapcsolódási pontot teremt a családi és társadalmi értékek között.

A jövő óvodája nemcsak gondoskodik, hanem elősegíti a gyermekek iskolára való felkészítését is:

„Az óvodai nevelés feladata, hogy a gyermekek sikeres iskolakezdéséhez szükséges alapképességek fejlődését biztosítsa.” (ONAP 2025)

2.3 Gyermekképünk

Az óvodai nevelésünk alapja az a szemlélet, hogy az emberi személyiség mással nem helyettesíthető, egyedi és megismételhetetlen. A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, ugyanakkor szociális lény, akinek fejlődését kapcsolatai és környezete alapvetően formálják.

„A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán és tudatos nevelő hatások együttesen határozzák meg.” (ONAP 2025)

A gyermek fejlődési útját életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletek jellemzik. Fejlődésében meghatározó szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek, amely biztonságot, érzelmi támaszt és lehetőséget ad a szabad kibontakozásra.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú és befogadó: minden gyermek számára biztosítjuk a szeretetteljes, egyformán magas színvonalú nevelést, hogy önmagához képest fejlődhessen, és meglévő hátrányait leküzdhesse.

Kiemelt célunk, hogy az óvodai mindennapokban ne kapjon helyet semmiféle előítélet, a gyermekek megtapasztalják az elfogadást, a közösséghez tartozás élményét. Nevelésünk során a családi nevelés értékeit erősítjük, valamint a helyi és nemzeti hagyományok ápolásával segítjük a gyermek identitásának fejlődését.

2.4 Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye, amely a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermek testi, lelki, szociális és értelmi fejlődését. Az óvodai nevelés óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkcióját a gyermek életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, tevékenységalapú módszerekkel látjuk el.

A nevelési gyakorlatunk középpontjában a játék, a mozgás, az élményalapú tanulás áll. Ezt egészítik ki a hagyományápolás és nemzeti értékek közvetítésére szolgáló tevékenységek, melyek elősegítik a gyermek identitásának alakulását.

„Az óvoda közvetve hozzájárul a gyermek nemzeti identitásának alapozásához, hazaszeretetére, a nemzeti értékek megbecsülésére nevel.” (ONAP 2025)

Az óvodai nevelésben alapelv:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

2.5 Óvodapedagógus- és dajkakép

Pedagógusaink és dajkáink a gyermeket tiszteletben tartó, szeretetteljes, következetes bánásmóddal dolgoznak, aktívan együttműködnek a családokkal és egymással is. Munkájukra jellemző a nyitottság, szakmai megújulásra való törekvés, valamint az inkluzív szemlélet.

Az óvodapedagógus a gyermek fejlődésének támogatása érdekében tudatosan megtervezett, tevékenységalapú pedagógiai környezetet alakít ki. A dajka és a pedagógiai asszisztens a nevelőmunka segítőként a gyermek mindennapi jólétének és komfortérzetének biztosításában vesz részt.

2.6 Óvodai nevelésünk alapelvei

- A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda ezt kiegészítve, a családdal együttműködve segíti a gyermek fejlődését.
- Minden gyermeket elfogadunk, és személyiségét tiszteletben tartjuk.
- A nevelés játékban, szabad mozgásban, tevékenységekben valósul meg.
- Biztosítjuk a befogadó, differenciált, inkluzív nevelést, ahol minden gyermek megkapja a fejlődéséhez szükséges támogatást.
- A közösségi életre nevelés során hangsúlyt kap a nemzeti kultúra és hagyományok megismertetése, a természethez való pozitív viszony alakítása, valamint az érzelmi biztonság megteremtése.
- A gyermek egyéni fejlődési ütemének tiszteletben tartása: minden gyermek saját képességei szerint halad, a nevelés differenciáltan támogatja őt.
- Élményalapú tanulás és felfedezés: tapasztalatokon keresztül szerzi meg az ismereteket, aktív részvétellel.
- Az óvoda-iskola átmenet támogatása: a nagycsoportos gyermekek felkészítése az iskolai életre, az alapvető tanulási szokások kialakítása.
- Hazaszeretetre és értékek megbecsülésére nevelés: a helyi és nemzeti hagyományok ápolása, közös ünnepek megélése.
- Esélyteremtés és hátránykompenzáció: külön figyelem a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek támogatására.
- Környezettudatos szemlélet megalapozása: a természet szeretete, védelme és az erőforrások tisztelete már kisgyermekkorban.
- Egészséges életmód kialakítása: mozgásgazdag mindennapok, helyes táplálkozási és higiéniai szokások alapozása.
- Érzelmi nevelés és szociális kompetencia fejlesztése: az együttműködés, empátia és konfliktuskezelés képességének erősítése.
- Pedagógus-szülő partnerség: nyitott kommunikáció és közös nevelési elvek biztosítása a gyermek érdekében.

2.7 Óvodai nevelésünk célja

„Az óvodai nevelés feladata, hogy elősegítse a gyermek testi, érzelmi, szociális és értelmi fejlődését, és biztosítsa az iskolakezdéshez szükséges alapképességek kialakulását.” (ONAP 2025)

Célunk, hogy a gyermek harmonikus személyiségfejlődését támogassuk, a családi nevelést kiegészítve. A tevékenységek során a gyermekek tapasztalatokat szereznek, közösségi élményeket élnek meg, és felkészülnek a társadalmi beilleszkedésre.

- Gyermekközpontú, befogadó és inkluzív nevelés biztosítása.
- A családi nevelés támogatása, a szülőkkel való partneri együttműködés.
- Játék és tevékenységek elsődlegességének megvalósítása.
- A nemzeti értékek, hagyományok közvetítése és ápolása.
- Az óvoda-iskola átmenet támogatása, iskolai életre való felkészítés.
- Környezettudatos szemlélet kialakítása, a természet szeretete.
- Egészséges életmód megalapozása.
- Szociális készségek fejlesztése: együttműködés, empátia, konfliktuskezelés.

Feladataink

- A játék, mozgás, alkotás és felfedezés lehetőségének biztosítása.
- Differenciált fejlesztés, egyéni bánásmód megvalósítása.
- Hagyományőrző programok, ünnepek szervezése.
- Az inklúzió és esélyteremtés támogatása, SNI és HH gyermekek segítése.
- A családok bevonása, rendszeres kommunikáció és közös nevelési elvek erősítése.
- Az iskolai életre való felkészítéshez szükséges alapkompenciák fejlesztése (figyelem, önállóság, feladattudat).

3. Óvodai nevelésünk feladatrendszer

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása,
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1 Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédelme

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- *a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;*

- *a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;*
- *a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;*
- *a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;*
- *az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
- *életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;*
- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;*
- *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*
- *megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.” (ONAP 2025)*

Célja:

Az egészséges életmódra nevelés célja, hogy a gyermekek test-lelki jólétéhez szükséges feltételeket biztosítsuk, és kialakuljon bennük az egészséges életmód igénye. Fontos, hogy megismerjék és megszeressék a természetet, óvják és védjék környezetüket, valamint elsajátítsák az alapvető higiénés és egészségvédő szokásokat.

Feladataink:

- Az egészséges életmód feltételeinek megteremtése (helyes napirend, pihenés, mozgás, levegőzés).
- A testi egészség támogatása: gondozás, ápolás, mozgásfejlesztés, edzés.
- A lelki egészség fejlesztése: érzelmi biztonság, közösségi kapcsolatok harmóniája.
- A szülők szemléletformálása, együttműködés az egészségnevelésben.

- Az egészségügyi hálózattal való szoros kapcsolat: védőnő, gyermekorvos, fogorvos, családsegítő szolgálat.

Megvalósítás személyi feltételei:

Az egészségnevelési feladatokat az igazgató, az óvodapedagógusok, a dajkák, valamint az együttműködő szakemberek (védőnő, gyermekorvos) közösen végzik, bevonva a szülőket is.

Eszközök és módszerek:

- Egészségvédelmi programok, projektnapok, kirándulások, szűrővizsgálatok.
- Környezetvédelmi tevékenységek és mozgásos programok a szabadban.
- Szülői fórumok, szakemberek bevonása, közös rendezvények.

3.1.1 Az egészséges táplálkozás

A gyermekek étkeztetése a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet előírásai alapján történik, biztosítva a korosztályi energia- és tápanyagszükségletet. Az étrend összeállításakor kiemelt szempont a friss, vitaminban gazdag zöldségek és gyümölcsök biztosítása, ezek nyers és feldolgozott formában való kínálata.

A gyermekek rendszeresen részt vesznek egyszerű ételek (gyümölcs-, zöldségsaláta) készítésében, ezzel is erősítve az egészséges táplálkozáshoz való pozitív viszonyukat. Az étkezéseket kulturált környezetben, jó hangulatban szervezzük, ügyelve az asztali illem és az önállóság fejlesztésére.

Az óvodapedagógusok és a dajkák feladatai

- Új ízekkel való ismerkedés ösztönzése, egészséges étkezési szokások kialakítása.
- Az étkezések nyugodt, rendezett környezetének biztosítása.
- Szülők tájékoztatása a heti menüről és tanácsadás otthoni kiegészítési lehetőségekről.
- Egészségfejlesztő játékok, mondókák, dalok beépítése az étkezési nevelésbe.
- A gyermekek önállóságának támogatása: evőeszköz-használat, folyadékfogyasztás, kulturált étkezési szokások gyakorlása.

3.1 2 Mozgás

A rendszeres, örömteli mozgás mindennapi biztosításával alapozzuk meg a gyermekek mozgáskultúráját, fejlesztjük erőnlétüket, ügyességüket, egyensúlyérzéküket, valamint

hozzájárulunk testi és lelki egészségük megőrzéséhez. A mozgásos játékok – akár spontán, akár irányított formában – fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, kondicionális képességeit (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációját, miközben elősegítik a társakkal való együttműködést, szabálytudatot és társra figyelést.

A mozgás fejlesztése többféle formában történik:

- mindennapos mozgásos tevékenységek során,
- szabadjáték közben, amikor a gyermekek természetes módon mozognak,
- szervezett mozgásos foglalkozásokon, ahol célzottan fejlesztjük a nagymozgást és a finommotorikát,
- kirándulásokon, sétákon, ahol a természetjárás örömét is megtapasztalják,
- népi játékok, sportnapok, családi rendezvények keretében.

A gyermekek mozgásigényét biztonságos, korszerű játszóudvar szolgálja, mely füves játéktérrel, többfunkciós mozgásfejlesztő eszközökkel és sporteszközökkel van felszerelve. Az udvari szabad játék minden gyermek számára a napi élet természetes része. Évszakonként kirándulásokat, sétákat szervezünk, amelyek során változatos helyszíneken fedezhetik fel a természet szépségeit. Törekszünk arra, hogy a gyerekek a mindennapok során minél több tevékenységüket friss levegőn végezzék.

Fontos feladatunk, hogy a mozgáshoz kapcsolódó gondozási feladatok (öltözködés, higiénia, pihenés előkészítése) is nevelő hatással bírjanak, és elősegítsék a helyes szokások kialakítását. A szülők bevonását kiemelt értéknek tekintjük: mozgásos családi programokat, egészségvédelmi napokat, játékos sportversenyeket szervezünk, ezzel is erősítve az óvoda és a család együttműködését és a gyermekek egészséges életmód iránti szemléletét.

A pihenéshez szükséges nyugodt légkört mesével, halk zenével, az óvodapedagógus énekével teremthetjük meg, figyelembe véve a gyermekek egyéni alvásigényét és szokásait. A pedagógus jelenléte a pihenés teljes ideje alatt elengedhetetlen, a gyermekek soha nem maradhatnak felügyelet nélkül.

Időjárástól függően minden nap biztosítjuk a levegőn és napfényen való edzést, kivéve szélsőséges körülmények között (köd, viharos szél, -5°C alatti hőmérséklet). A nyári időszakban az egész napos kinti tartózkodásra építjük napirendünket, kerülve a 11–15 óra közötti erős napsugárzást.

3.1.3 Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében kiemelt feladatunk a testi és lelki jóllét támogatása, a magatartási függőségek, szenvedélybetegségek megelőzése, valamint a bántalmazás minden formájának megelőzése és megszüntetése. A korai életévekben szerzett tapasztalatok meghatározóak az egész életen át tartó egészségmagatartás kialakulásában, ezért az óvodai nevelésnek mintát és biztonságot kell nyújtania.

Célunk:

A dohányzás megelőzése

Az óvodapedagógusok és az intézmény minden dolgozója kiemelt szerepet játszik a prevencióban: a gyermekek számára modellként szolgálnak. Az óvodai környezetben tilos a dohányzás, ezzel is biztosítjuk, hogy a gyermekek ne találkozzanak káros mintákkal. Az egészségre nevelő tevékenységek során hangsúlyt kap a helyes életmód, a tiszta levegő és a mozgás fontossága.

A bántalmazás, erőszak megelőzése:

Az intézmény alapelve, hogy minden gyermeknek joga van a biztonságos, elfogadó és szeretetteljes környezethez.

- Bántalmazásnak minősül minden olyan fizikai, érzelmi vagy szexuális cselekmény, amely ártalmat okoz vagy veszélyeztet a gyermek fejlődését.
- Elhanyagolásnak számít, ha a gyermek alapvető szükségletei – például étkezés, higiénia, biztonság, szeretet, érzelmi biztonság – tartósan nem biztosítottak.
- Az érzelmi bántalmazás lehet megszégyenítés, állandó kritizálás, szeretetmegvonás vagy a gyermek félelemben tartása.

Megelőző és beavatkozó feladatok

- A gyermekek fejlődését veszélyeztető tényezők feltárása, jelzése és megelőzése az óvodapedagógus alapvető feladata.
- Probléma észlelésekor az óvoda azonnal együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén egyéb szakemberekkel (pszichológus, védőnő, nevelési tanácsadó).
- A gyermekvédelem részeként az óvoda figyelemmel kíséri a családi körülményeket, támogatja a szülőket és felvilágosítást nyújt a helyes nevelési módszerekről.
- Kiemelt figyelmet fordítunk azokra az esetekre is, amikor gyermek bántalmaz gyermeket: mind az áldozat, mind az elkövető számára segítséget biztosítunk.

Tehetséggondozás és felzárkóztatás kapcsolódása

Az egészségfejlesztés nemcsak a káros hatások megelőzését, hanem a pozitív képességek erősítését is jelenti. Az óvoda gondoskodik a tehetségigéreték támogatásáról, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásáról – mindezt a biztonság és a szeretetteljes légkör megtartásával.

3.1.4 Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekek testi épségének védelme és a balesetek megelőzése alapvető feladatunk. Célunk, hogy már óvodáskorban kialakuljon bennük a biztonságos magatartás alapja: megértsék, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal elkerülhetők a balesetek, valamint megismerjék azokat az alapvető teendőket, amelyeket vészhelyzetben ők maguk is meg tudnak tenni.

Minden dolgozó köteles azonnal jelenteni a balesetet az igazgatónak és elsősegélyben részesíteni a gyermeket. A balesetet baleseti naplóban dokumentáljuk, szükség esetén értesítjük a szülőt és – súlyos baleset esetén – a fenntartót és a hatóságot.

Célok

- A biztonságtudatos viselkedés kialakítása.
- A mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó veszélyforrások felismerése (pl. játékeszközök, közlekedés, gyógyszerek, magas helyek).
- Az alapvető segítségnyújtási készségek elsajátítása: felnőtt értesítése, megnyugtatás, kisebb sérülések felismerése.

Módszerek

- Szerepjáték, bábozás, mesélés, beszélgetés, társasjátékok.
- Valós helyzetek dramatizálása (pl. elesés, horzsolás) játékos formában.
- Képolvasás, könyvek, szemléltető eszközök alkalmazása.
- A gyermekek életkorához illeszkedő balesetvédelmi szabályzat ismertetése.

Védő-óvó előírások

A gyermekek életkorának megfelelő szinten ismertetjük:

- az egészség és testi épség védelmét szolgáló alapvető szabályokat,
- a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó veszélyeket,
- a tiltott viselkedésformákat és az elvárt magatartást.

Az óvodapedagógus és dajkák feladatai

- A balesetvédelmi szabályok folyamatos betartása és betartatása, azok beépítése a napi élethelyzetekbe.
- Az óvoda és udvari eszközök rendszeres ellenőrzése, szükség esetén szakértői felülvizsgálat biztosítása.
- Az elsősegélynyújtás alapjainak játékos gyakorlása a gyermekekkel (pl. segítségkérés, egyszerű sebfedés).
- Veszélyhelyzetek megbeszélése és azok megelőzését segítő minták nyújtása.
- Szükség esetén egészségügyi szakember bevonása (védőnő, orvos) az ismeretek hiteles átadásához.

3.1.5 A személyi és környezeti higiéné fejlesztése

A személyi és környezeti higiéné szokásainak kialakítása alapvető feltétel a gyermekek testi-lelki jóllétéhez és egészséges fejlődéséhez. Az óvodai gondozás során nemcsak az alapvető tisztálkodási szokásokat sajátítják el, hanem önállóságuk, énképük és felelősségérzetük is fejlődik.

Célok

- A tisztálkodás, kézmosás, fogápolás, WC-használat szokásának megalapozása.
- A gyermekek igényének felkeltése a személyes tisztaság és a kulturált megjelenés iránt.
- Az önkiszolgáló tevékenységek fokozatos, életkornak megfelelő elsajátítása.
- Az egészséges környezet iránti igény kialakítása.

Főbb feladatok

- Saját tisztálkodási felszerelés biztosítása minden gyermeknek (törölköző, fogmosó felszerelés).
- A kézmosás és kéztörlés helyes technikájának gyakorlása, szokássá alakítása.
- Az étkezéshez kapcsolódó kulturált szokások kialakítása: evőeszközök helyes használata, szalvétahasználat, esztétikus asztalterítés.
- A fogmosás, fésülködés, öltözködés gyakorlása, szükség szerinti segítséggel.
- A ruhák rendben tartása, réteges öltözködés, időjárásnak megfelelő viselet.
- A WC használat intimitásának biztosítása (válaszfalak, függönyök).

Környezeti higiéné

- A csoportszobák és a mosdók rendszeres szellőztetése, tisztán tartása.
- Tisztítószeres biztonságos használata, gyermekektől elzárva.

- Az udvari és beltéri játékeszközök rendszeres ellenőrzése, karbantartása.
- Mindennapos levegőzés biztosítása, időjárási körülményekhez igazodva (mínusz 5 °C-ig).

Az óvodapedagógus és a dajkák szerepe

- Nyugodt, biztonságos és bizalomteljes légkör megteremtése a gondozási helyzetekben.
- Az önállósági törekvések támogatása, szóbeli megerősítés és dicséret alkalmazása.
- Higiénés szokások folyamatos bemutatása és következetes erősítése.
- Egyéni szükségletek figyelembevétele (allergia, asztma, érzékenység).
- Balesetvédelmi és higiénés szabályok ismertetése, szükség szerint megismétlése.
- A beteg gyermek elkülönítése és szülők értesítése.

3.1.6 Az egészségfejlesztés az óvodáskorú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében:

- a családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- a közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;

A napi tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztést, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermek fejlesztését. Az aktuális fejlődési tendenciákat figyelembe véve rugalmasan dönt az ismétlések számáról, a továbbhaladás lehetőségeiről.

3.1.7 Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése az egészséges életmód kialakítása terén

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása.

3.1.8 A környezettudatos magatartás kialakítása

A gyermekek környezettudatos nevelése az óvodai élet minden területén megjelenik: a mindennapi tevékenységekben, a szabad játékban, a közös gondozási feladatokban, sétákon és kirándulásokon. Célunk, hogy a gyerekek érzelmileg is kötődjenek a természethez, megismerjék és tiszteljék annak értékeit, valamint felelősséget vállaljanak saját környezetükért.

Óvodánk kiemelten törekszik a fenntarthatóság és környezettudatos magatartás alakítására. Ennek keretében magaságásokat gondozunk, melyekben gyógynövényeket, zöldségeket nevelünk; az őszi dekorációhoz szükséges díszitőköt is saját kezűleg termeljük. Tavasszal virágokat vetünk magról, melyekből készített virágosládáinkkal díszítjük az intézmény környezetét. Az öntözéshez esővizet gyűjtünk, ezzel is szemléltetve a víztakarékosság fontosságát.

Alapelvek:

- Az élet tisztelete és a fenntarthatóság értékeinek közvetítése.
- A néphagyományok és helyi értékek megőrzése, átörökítése.
- A családok aktív bevonása a környezeti nevelési folyamatba.
- Tapasztalati, élményalapú tanulás, a fokozatosság elvének betartásával.

Nevelési feladatok:

- A természet szeretetének, gondozásának megalapozása (pl. madáretetés, kertápolás, élősarok gondozása).
- Energia- és víztakarékosság, hulladékcsökkentés és szelektív gyűjtés szokásainak kialakítása.
- A környezeti értékekhez kapcsolódó jeles napok megünneplése (Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Madarak és Fák Napja).
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építve pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása a környezettel.

Módszereink és eszközeink:

- Megfigyelések, beszélgetések, élménypedagógiai módszerek (mese, ének, népművészet).
- Közvetlen tapasztalatszerzés kirándulások, udvari megfigyelések során.
- A csoportszobák és udvar tudatos alakítása: természetes anyagok használata, növények gondozása, nyugodt színharmónia megteremtése.

Pedagógusok és dajkák feladatai:

- Mintát adni a környezetbarát viselkedésre.

- Biztosítani a környezettudatos szokások gyakorlásának feltételeit.
- Segíteni a gyermekeket az önállóságban (pl. csap elzárása, takarékoskodás, hulladékgyűjtés).
- Közös értékeket közvetíteni: tisztaság, rend, gondoskodás a környezetről és az eszközökről.

Eredményként várjuk, hogy:

- A gyerekek aktívan érdeklődnek környezetük iránt, biztonságban érzik magukat benne.
- Megjelenik bennük a természetvédelem, takarékoság és felelősség igénye.
- A környezethez való pozitív viszonyuk beépül mindennapi szokásaikba és játékukba.

3.1.9 Családok bevonása az óvodai életbe

A családok aktív részvétele fontos szerepet játszik óvodai életünkben. Hisszük, hogy a gyermekek fejlődése akkor a legeredményesebb, ha az óvoda és a család nevelési értékei és gyakorlatai kiegészítik és erősítik egymást.

A családok bevonásának kiemelt formái:

- Közös programok és ünnepek: Márton-nap, busójárás, húsvéti és adventi készülődések során a szülők aktívan részt vesznek az előkészületekben és az ünnepi eseményeken.
- Szervezési feladatokban való részvétel: Több alkalommal kérjük a szülők segítségét dekoráció, kellékek készítése, illetve programok lebonyolítása során.
- Folyamatos együttműködés: Rendszeres beszélgetések, szülői értekezletek és nyílt napok biztosítanak lehetőséget a szülők számára, hogy visszajelzést adjanak, javaslatokat tegyenek és aktív szerepet vállaljanak a közösségi életben.

Ez az együttműködés hozzájárul a bizalom erősödéséhez, a gyermekek érzelmi biztonságához, valamint ahhoz, hogy az óvodai közösség igazi támogató hálónak váljon a családok számára is.

3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„1. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

2. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások éri;*
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;*
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;*
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.*

3. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás és normarendszerének megalapozása.

4. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

5. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvodavalamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.” (ONAP 2025)

Célunk

Az érzelmi biztonság megteremtése, az erkölcsi értékek közvetítése és a közösségi együttélés szabályainak megtanítása. Törekszünk arra, hogy a gyermekek megértsék és elfogadják az emberek közötti különbségeket, kötődést alakítsanak ki szülőföldjükhöz, és nyitottá váljanak a közösség értékei iránt. Kiemelt feladat a konfliktuskezelési képességek fejlesztése és a pozitív kapcsolatok kialakításának segítése.

Főbb elvek és módszerek

- Szeretetteljes, családi légkör biztosítása, amelyben minden gyermek egyformán értékes.
- Az együttéléshez szükséges szabályok és szokások játékos, élményszerű tanítása.
- Pozitív megerősítések és példamutatás az óvodapedagógusok és dajkák részéről.
- Konfliktushelyzetek megbeszélése, közös megoldások keresése, érzelmek megnevezése.
- A különbségek elfogadásának és tiszteletének erősítése.
- A gyermekek bevonása közös ünnepek, jeles napok előkészítésébe és megélésébe, ahol kiemelten jelennek meg helyi hagyományaink (kiszabáb-égetés, busójárás, adventi és húsvéti készülődés).
- Egyéni beszélgetések biztosítása, ahol a gyermek elmondhatja érzéseit, gondolatait, így erősítve az óvodapedagógussal való bizalmi kapcsolatát.
- Kapcsolattartás és együttműködés a családokkal a gyermek érzelmi és közösségi fejlődése érdekében.

Kapcsolatok és közösségfejlesztés

Fontosnak tartjuk a család és az óvoda együttműködését: a szülőkkel való rendszeres kommunikáció segíti, hogy a gyermek nevelése egységes elvek mentén valósuljon meg. Az óvodapedagógus példamutatással, türelemmel és szeretetteljes bánásmóddal segíti a barátságok kialakulását, az együttműködést és a közös munka örömét.

Az óvodapedagógus és dajka szerepe

- Modellértékű viselkedés, következetes és szeretetteljes bánásmód.
- Egyéni beszélgetések biztosítása, a gyermek érzelmi állapotának megismerése.
- Az óvodai szabályok és szokások kialakításában, gyakorlásában való aktív részvétel.
- A gyermekek önbizalmának, együttműködési készségének és konfliktuskezelésének támogatása.

Hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek támogatása

Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akik hátrányos helyzetűek vagy sajátos nevelési igényűek miatt külön támogatást igényelnek. Számukra egyéni bánásmódot,

differentiált fejlesztést és szükség esetén szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus) bevonását biztosítjuk.

- Stabil, szeretetteljes kapcsolat kialakítása az új közösségbe való beilleszkedés megkönnyítésére.
- Egyéni bánásmód és differenciált módszerek alkalmazása.
- Szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) bevonása szükség esetén.
- A gyermekek szókincsének, kommunikációjának és szociális készségeinek célzott fejlesztése.

3.3 Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezettenszerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.” (ONAP 2025)

Az anyanyelvi nevelés minden óvodai tevékenységben jelen van: a szabad játékban, a közös beszélgetésekben, a mesemondásban és a mindennapi kommunikációban. Célunk, hogy a gyermekek bátran fejezzék ki gondolataikat, tapasztalataikat, tanuljanak meg figyelni egymásra, és élményt nyújtson számukra a nyelvi önkifejezés.

A fejlesztés során kiemelten fontos:

- beszélő környezet biztosítása, helyes mintát adó, tiszta és érthető pedagógusi kommunikációval;
- a gyermeki kérdések bátorítása, a válaszadás és a visszakérdezés lehetőségének megteremtése;
- mesék, versek, mondókák, bábozás és dramatikus játékok rendszeres alkalmazása;
- anyanyelvi játékok használata a szókincs bővítésére, kiejtés és metakommunikáció fejlesztésére;
- a hátrányos helyzetű vagy beszédhibás gyermekek differenciált fejlesztése, logopédus és fejlesztőpedagógus bevonásával.

Anyanyelvi nevelésünk céljai:

- Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.
- Fejlődjön ki a gyermek beszélőkedve.
- Szívesen, gátlások nélkül, folyamatosan, életkori sajátosságaiknak megfelelő alaki, nyelvi helyességgel, tartalmi változatossággal, bő szókinccsel beszéljenek.
- Váljanak minél felszabadultabbá, játékosabbá, közlékenyebbé.
- Tudjanak alkalmazkodni különböző beszédhelyzetekhez, tudják megválasztani a megfelelő kifejezési formákat, a teljes ember vegyen részt a közlésben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.
- A gyermekek kíváncsiságára érdeklődésére építés.
- Az egyéni érdeklődési kör figyelembevétele.

Értelmi nevelésünk céljai:

Az értelmi fejlesztés célja, hogy a gyermekekben kialakuljon a kíváncsiság, a problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás. Ezt elsősorban játékos, tapasztalati úton valósítjuk meg, építve a gyermekek egyéni élményeire. Az óvodapedagógus olyan helyzeteket

teremt, amelyekben a gyermekek kísérletezhetnek, kérdezhetnek, és közösen fedezhetik fel környezetüket.

Fejlesztési területek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és kreativitás. Az ezekhez kapcsolódó tevékenységek változatosak: megfigyelések a természetben, kísérletek, építő és konstruktív játékok, kirándulások, kézműves foglalkozások, valamint mindennapi helyzetek feldolgozása beszélgetőkörben.

Feladataink:

- A gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó differenciált fejlesztés;
- Nyitottság és türelem a gyermeki kérdések iránt, azok komolyan vétele;
- A pozitív kommunikáció és együttműködés mintáinak biztosítása;
- A családból hozott kulturális és nyelvi értékek beépítése az óvodai nevelésbe;
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése során együttműködés szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus).

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a nyelvi hátrányok ne akadályozzák őket a megismerésben és a kapcsolatok kialakításában. A szókincs bővítését, az udvarias kifejezések használatát és a társas érintkezés szabályainak elsajátítását célzott játékokkal, szituációs gyakorlatokkal erősítjük.

Figyelembe vesszük a család nyelvi kultúráját, az egyes gyermekek fejlődési ütemét. Gonddal figyelünk arra, hogy egyetlen gyermeket se gátoljon nyelvi lemaradás a megismerő tevékenységben, a társas kapcsolat alakulásában. Külön figyelmet fordítunk a nyelvileg gátolt gyermekekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit.

Szülői megbeszélések alkalmával felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy igen nagy szerepe van a gyermek értelmi, érzelmi fejlődésében a gyermek-szülő kapcsolaterősítésében a közös beszélgetésnek, a beszélgetést kísérő közös tevékenységnek.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai

A fejlesztésük a kis lépések elvén alapul, sok ismétléssel, vizuális és mozgásos megerősítéssel, valamint gesztusokkal kísért rövid verbális utasításokkal történik. A fejlődést szakemberek bevonásával, az óvodapedagógussal és a szülővel együttműködésben segítjük.

4. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban a nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján történik, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportban való beosztásáról az igazgató dönt. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat – lehetőség szerint – ugyanaz az óvodapedagógus páros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

„Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést végző munkatársakkal. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.” (ONAP 2025)

4.1 Az óvodai élet szervezeti keretei

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások - tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Az óvodapedagógusok módszertani szabadságukkal élve tervezhetik és szervezhetik a csoportos foglalkozásokat a szabad játék, az egyéb napi párhuzamos tevékenységek mellett. A tervszerű tevékenységek kötetlen formában, a gyermeki kíváncsiságra, motivációra épülnek.

A pedagógusok nevelési, tevékenységi terveiben, szóbeli és írásbeli megnyilvánulásaiban alkalmazzák a korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat.

A korszerű nevelési-oktatási módszerek, eljárások, technikák megismerése érdekében biztosítjuk:

- a továbbképzéseken való részvételt,
- egymástól való tanulást (óvodák együttműködése, hospitálások,)
- külső szakember bevonása: szaktanácsadó,
- internetes lehetőségek,
- önfejlesztés, önképzés.

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainknak. A napirend, heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik. A program pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermekjátékát, ezért a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk.

Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék.

A szeptember 1-jétől augusztus 31-éig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint a gyermek biológiai (életkor, alvás - mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja) társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus.

A napirend konkrét időbeosztása a csoportnaplókban szerepel. Az óvodai nevelés délelőtti és délutáni programjai egy-egy blokkban fogalmazódnak meg. Ez lehetőséget ad a párhuzamosan végezhető tevékenységekre és az egyhuzamban biztosított hosszabb játékidőre.

4.2 Hetirend, napirend

„A gyermek egészséges fejlődéséhez, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

*Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, **nevelést** végző munkatársakkal. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.*

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni

terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.” (ONAP 2025)

A napirend kialakításának szempontjai, követelményei

- A napirend, mint a tevékenységek ismétlődő kerete, nyújtson érzelmibiztonságot a gyermekek számára.
- Segítse elő a gyermeki igényekhez, szükségletekhez igazodó életritmus kialakítását.
- Az egészséges gyermeki fejlődéshez és fejlesztéshez biztosítson megfelelő időkeretet.
- Segítse a napirend a tevékenységek folyamatjellegét, legyen rugalmas.

A nyári időszakra (június 01-től augusztus 31-éig) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartva gondosan megtervezett napirend szolgál.

Az év közben már kialakított, szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél lehetőséget adunk a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezze, közben legyen lehetősége változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáinak fejlesztésére.

A heti rendbe azokat a tevékenységeket rögzítjük, melyek időhöz kötöttek és rendszeresen visszatérő jellegűek. A tevékenységek tervszerűek, megvalósításuk a szabad játékba integráltan, komplex módon történik.

A tevékenységek közbeni tanulást, a tapasztalatszerzést kötött és kötetlen szervezési formákban egyaránt alkalmazzuk, melyekben érvényesül az óvodapedagógus szakmai önállósága, módszertani szabadsága. Kiemelt szerepet kapnak a párhuzamosan végzett tevékenységek, melyek az egy időben, egymás mellett játszó, tevékenykedő gyermekek tanulását, tapasztalatszerzését jelentik. Az óvodapedagógus fejlesztő és fejlődést segítő munkájában épít a gyermekek egyéni érdeklődésére, egyéni tapasztalataira, képességeire.

A szervezésnél figyelembe vesszük:

- az egyes nevelési területek feladatait
- a gyermekek egyéni élményeit, ismereteit
- a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait
- a logopédus, gyógypedagógus kötött óráit
- az óvodán kívüli foglalkozások helyszíneit
- az időjárást.

Párhuzamosan szervezett differenciált tevékenységek a csoportokban:

- Verselés, mesélés
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése

A tanulás munkaformái:

Tevékenységtől, életkortól, feladattól, anyagtól függően:

- egyéni,
- mikrocsoporthoz,
- csoportos

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

„Együtt a családdal, gyökereinkből erőt merítve, a jövőért felelősen nevelünk.”

Az óvodai élet tevékenységi formái egymással összefonódva, komplex módon jelennek meg a mindennapokban. A pedagógiai munkánk alapelve „Az óvodai nevelés a családi nevelés hangsúlyozásával”, ezért kiemelt célunk a családokkal való szoros együttműködés, a közös élmények, hagyományok és értékek átadása. Nevelésünk meghatározó eleme továbbá a helyi hagyományok ápolása és a környezettudatos szemlélet kialakítása, amely áthatja a mindennapos játékos és tanulási folyamatokat.

5.1 Játék

„Az óvodai nevelésben a játék a legfontosabb gyermeki tevékenység; a gyermek fejlődése során a játékban szerzett tapasztalatok meghatározóak.” (ONAP 2025)

A gyermek egyedi személyiség, aki a játék során tapasztalatokat szerez a világról, fejlődik érzelmileg, szociálisan és értelmileg. Az óvodai életben a játék és a tanulás nem válik el egymástól: minden helyzet lehetőség a fejlődésre és az élményszerű ismeretszerzésre.

Célunk, hogy a játék során:

- fejlődjön a gyermek érzelemvilága, kreativitása, együttműködése, gondolkodása;
- tapasztalatokat szerezzen önmagáról és környezetéről;
- megalapozódjanak a társas szabályok, az önállóság és a kitartás.

A játékban biztosítjuk a gyermek önállóságát és szabadságát: ő választja meg, mit, kivel és mennyi ideig játszik. Az óvodapedagógusok és dajkák feladata, hogy megteremtsék az elmélyült, zavartalan játék feltételeit (hely, idő, eszközök), és finoman, indirekt módon támogassák a folyamatokat. A szabad játék túlsúlya érvényesül, mellette helyet kapnak az irányított játékok is.

A játékformák közül mind a gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék és szabályjáték jelen van. Ezek változatossága segíti az értelmi, érzelmi, szociális és mozgásos képességek fejlődését. A játék során megjelennek a helyi és nemzeti hagyományok, népi játékok, melyek erősítik a kulturális kötődést.

Kiemelt figyelmet fordítunk:

- a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek játékának támogatására;
- a családok bevonására (pl. otthoni játékos tevékenységek ötletei);
- a kulturált viselkedés és együttműködés gyakorlására.

Az óvodapedagógus feladatai játék közben:

- Biztosítja a nyugodt, elmélyült játék feltételeit (hely, idő, eszköz).
- Indirekt irányítással segíti a gyermekek játékát, együttjátszással mintát nyújt.

- Figyelemmel kíséri a játék során megjelenő szociális és érzelmi folyamatokat, szükség esetén beavatkozik.

A dajka feladatai játék közben:

- Segíti a pedagógus munkáját az eszközök előkészítésében és tisztántartásában.
- Támogatja a gyermekek biztonságát és a közös szabályok betartását.

Fejlődési jellemzők az óvodás kor végére:

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabályok betartására
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.
- Tud egyéni ötleteket és élményeket játékba építeni.
- Elfogadja a társak szerepét, együttműködik, segít másoknak.
- Kreatívan old meg problémákat játékhelyzetekben.

5.2 Verselés, mesélés

Az anyanyelv elsajátítása és az irodalmi élmények a gyermek teljes személyiségfejlődésének alapját adják. A verselés és mesélés az óvodai mindennapok természetes része:

„A mesék, versek és mondókák élményszerű megismertetése fejleszti a gyermek érzelmi világát, fantáziáját, erkölcsi érzékét, anyanyelvi kifejezőkészségét és kreativitását.” (ONAP 2025)

Célok

- Az anyanyelv szeretetének és igényes használatának kialakítása.
- A fantázia, képzelet, érzelmi fogékonyság és erkölcsi érzék fejlesztése.

- A nemzeti és helyi hagyományok (népmesék, népdalok, mondókák) megismertetése és ápolása.
- A családi élmények, otthonról hozott történetek beépítése az óvodai életbe.
- A gyermekek önkifejezésének támogatása dramatikus játékokon, bábozáson keresztül.

Pedagógiai elvek

- A mesék és versek élményszerű átadása – dramatizálással, mozgással, zenei kísérettel.
- Integrált megközelítés: a verselés, mesélés kapcsolódik más műveltségtartalmakhoz (pl. környezeti megfigyelésekhez, kézműves tevékenységekhez).
- Családközpontúság: a szülők bevonása (pl. családi mesedélutánok, otthonról hozott mesekönyvek).
- Inklúzió: a sajátos nevelési igényű gyermekek számára alternatív eszközök (képkártyák, dramatikus játék) biztosítása.

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Szívesen hallgat mesét, verset, felismeri és ismétli a kedvenceit.
- Mesekezdeményezésen, dramatikus játékokban szívesen részt vesz.
- Figyelme kitartóbbá válik.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Szívesen mond verset, esetleg mesét, szereti a mondókákat.
- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történeteket fantáziája segítségével folytatni tud.
- Szívesen dramatizál, bábozik.
- Kiegészítő és báb eszközöket szívesen barkácsol.
- Megérti a mesék, versek erkölcsi üzenetét, képes véleményt alkotni.
- Szókincse gazdagodik, bátrabban fejezi ki gondolatait.
- Kezdeményez dramatikus játékokat, bábozást, szerepjátékokat.

Az óvodapedagógus feladatai

- Élményközpontú módon ismerteti meg a verseket és meséket (élőszavas), változatos eszközökkel (bábozás, dramatizálás, mozgás).
- Tudatosan válogatja össze az irodalmi anyagot: figyelembe veszi az évszakokat, ünnepeket, a gyermekek életkori sajátosságait és érdeklődését.

- Hangsúlyt fektet a nemzeti és helyi hagyományokat tükröző művek bemutatására.
- Biztosítja, hogy a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek is teljes értékűen részt vehessenek az élményekben (pl. képi támogatás, egyszerűsített szövegek).
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, bevonja őket a mesélési és verselési tevékenységekbe (pl. otthonról hozott mesék, családi mesenapok).
- Figyelemmel kíséri, hogyan jelennek meg a mesék és versek motívumai a gyermekek játékában, és segíti ennek továbbfejlesztését.

5.3 Ének, zene, népi játék, tánc

Az ének, zene, népi játék, tánc tevékenységek fejlesztik a gyermek érzelmi életét, mozgáskultúráját, ritmusérzékét és közösségi együttműködését, miközben megalapozzák a nemzeti identitást és hagyományőrzést.

„Az énekes játékok és a zenei nevelés a gyermekek teljes személyiségére hatnak: örömforrást jelentenek, közösségi élményt nyújtanak és elősegítik az anyanyelv és kultúra szeretetét.”
(ONAP 2025)

Célok

- A zenei élmények és a közös éneklés iránti öröm kialakítása.
- A ritmusérzék, hallás és mozgáskoordináció fejlesztése.
- A népi játékok és gyermektánc által a nemzeti hagyományok és kulturális identitás erősítése.
- Az érzelmi kifejezés és az önbizalom növelése zenei, mozgásos tevékenységeken keresztül.
- A közösségi élmények és együttműködési készségek fejlesztése.

Pedagógiai elvek

- Élményközpontúság: az éneklés, mozgás és zene öröme legyen a fő motiváló erő.
- Integrált megközelítés: kapcsolódás más tevékenységekhez (ünnepek, hagyományőrzés, dramatikus játék).
- Családi nevelés bevonása: szülők meghívása ünnepekre, közös táncos, énekes programokra.
- Inklúzió: a sajátos nevelési igényű gyermekek számára mozgás- és zenei élmények adaptálása (pl. ritmushangszerek, mozgásvariációk).

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Szívesen énekel, játszik énekes játékokat és táncol társaival.
- Felfedezik a környezetük hangjainak zenei harmóniáját.
- Meg tudják különböztetni a mondókák, dalok egyenletes lüktetését és ritmusát, használják az ehhez kapcsolódó hangszereket.
- Egyszerű, játékos táncos mozgásmotívumokat formálni tudnak.
- Játszanak felelgetős játékokat, saját képességeik szerint tisztán énekelnek.
- Figyelmesen hallgatják a bemutatott előzenét.
- Az ének, zene, népi játék, tánc általi képességek fejlődnek.
- Felismeri és reprodukálja az egyszerű ritmusokat, dallamokat.
- Ismeri és kedveli a magyar népi gyermekdalokat, játékokat.
- Képes a közös éneklésben és mozgásban együttműködni, követi a csoportot.
- Megéli az ének és a tánc közösségformáló, örömet adó hatását.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja az ének, zene, népi játék, tánc mindennapi jelenlétét az óvodai életben, különösen a játékokban és ünnepekben.
- Változatos énekes játékokat, népi dalokat és mozgásformákat ismertet meg a gyermekekkel, az évszakokhoz és jeles napokhoz kapcsolódva.
- Gondoskodik a hagyományőrzésről: helyi és országos néphagyományok beépítése az énekes-táncos tevékenységekbe.
- Fejleszti a gyermekek ritmusérzékét, hallását, mozgáskoordinációját játékos, motiváló módon.
- Biztosítja az inklúziót: differenciált feladatokat ad a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekeknek.
- Kapcsolódik a családhoz: megosztja a tanult dalokat, játékokat a szülőkkel, és bevonja őket ünnepi programokba.

5.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés és alkotás megalapozza a gyermek kreativitását, önkifejezését, finommotorikus készségeit és esztétikai érzékét. A rajzolás, festés, mintázás és kézimunka tevékenységek során a gyermekek élményeiket, tapasztalataikat dolgozzák fel és fejezik ki alkotó módon.

„A vizuális nevelés célja, hogy a gyermekek megfigyelőképessége, képi gondolkodása és alkotótevékenysége fejlődjön, miközben örömet találjanak az önkifejezésben.” (ONAP 2025)

Célok

- Az önkifejezés és kreativitás fejlesztése rajzban, festésben, mintázásban és kézmunkában.
- Az esztétikai érzék formálása, a szépre való fogékonyság kialakítása.
- A finommotorikus készségek, kézügyesség és szem-kéz koordináció fejlesztése.
- A hagyományos kézműves technikák és népi motívumok megismertetése.
- A környezet iránti érzékenység és újrahasznosító szemlélet erősítése (természetes és újrahasznosítható anyagok használata).

Pedagógiai elvek

- **Élményszerű és szabad alkotás:** a gyermek szabadon választhat technikát, színeket, formákat.
- **Integrált megközelítés:** kapcsolódás más műveltségtartalmakhoz (pl. mesék illusztrálása, ünnepi dekoráció készítése).
- **Hagyományápolás:** népi motívumok, ünnepi kézműves technikák (pl. tojásfestés, termésbábok).
- **Családi nevelés bevonása:** közös kézműves programok szervezése (pl. karácsonyi kézműves délután).
- **Inklúzió és differenciálás:** egyéni képességekhez igazított eszköz- és technikaválasztás.

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót,
- Ismeri és különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszint, azt bátran használja.
- Megfelelő a finmotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezet, korának megfelelő.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.

- Alkotás közben ügyel környezete és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Térlátása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni.
- Ismer 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.
- Vonalvezetése balról jobbra halad.
- Képes egyszerű tárgyak, díszítmények elkészítésére különböző technikákkal.
- Felismeri és használja az alapvető formákat, színeket, mintákat.
- Örömmel vesz részt az alkotásban, és büszke az elkészült munkájára.
- Nyitott a hagyományos kézműves tevékenységekre, ismeri azok jelentését (pl. ünnepi díszítés).
- Egyre önállóbb az eszközhasználatban és az alkotási folyamatban.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja a vizuális tevékenységekhez szükséges változatos és biztonságos eszközöket, alapanyagokat.
- Ösztönzi a gyermeket az önkifejezésre és kreatív megoldásokra, nem korlátozza a fantáziát feleslegesen.
- Tudatosan építi be a vizuális tevékenységeket az ünnepekhez, hagyományokhoz és projektekhez kapcsolódva.
- Segíti a finommotorika és kézügyesség fejlődését, egyéni differenciált segítséggel.
- Bevonja a szülőket közös kézműves alkalmakba, erősítve az óvoda-család kapcsolatát.
- Figyeli a gyermekek fejlődését, és támogatja a sajátos nevelési igényű gyermekek részvételét alternatív technikákkal (pl. nagyobb eszközök, tapintásos anyagok).

5.5 Mindennapos mozgás

A mindennapos mozgás elengedhetetlen a gyermek testi fejlődéséhez, egészséges életmódjához és pszichés jóllétéhez. A mozgás az óvodai nevelésben nem csupán testgyakorlás, hanem örömforrás, közösségi élmény és a tanulás egyik formája.

„A mozgásos tevékenységek támogatják a gyermek harmonikus testi fejlődését, elősegítik a figyelem és a kitartás kialakulását, valamint hozzájárulnak az érzelmi és szociális kompetenciák fejlődéséhez.” (ONAP 2025)

„A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,*
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,*
- c) szervezett mozgásos tevékenység.” (ONAP 2025)*

„Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.” (ONAP 2025)

Célok

- A rendszeres, örömteli mozgás szokásának kialakítása.
- A gyermek nagymozgásainak, egyensúlyérzékének és koordinációjának fejlesztése.
- Az állóképesség, ügyesség és testi erő növelése játékos formában.
- A mozgás örömeinek és a közösségi együttműködésnek megélése.
- Az egészséges életmód alapjainak erősítése, testtudat fejlesztése.

Pedagógiai elvek

- A mozgás mindennap szerves része az óvodai életnek, szabadban és csoportszobában egyaránt.
- Játékos, élményszerű mozgásformák előnyben részesítése (pl. fogójátékok, akadálypályák, népi mozgásos játékok).
- Kapcsolódás más területekhez (pl. zene, tánc, természetmegfigyelés, ünnepek).
- Inklúzió: minden gyermek számára biztosítjuk az aktív részvétel lehetőségét (pl. differenciált mozgásfeladatok, segítő eszközök).
- Családi bevonás: közös sportnapok, kirándulások szervezése.

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Igénylik a mindennapos mozgást.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni.
- Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,

- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.
- Szívesen vesz részt mozgásos játékokban. •
- Képes alapvető mozgásformák (futás, ugrás, dobás, mászás) biztonságos és koordinált végzésére.
- Ismeri a közös mozgásos játékok szabályait, képes együttműködni társaival.
- Figyel testére és környezetére, kialakul a mozgásbiztonság érzése.
- Megérti az aktív életmód jelentőségét, pozitívan viszonyul a mozgáshoz.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megteremti a biztonságos, változatos mozgáslehetőségeket a mindennapokban (udvari játékok, tornaszerek, mozgásos sarkok).
- Tudatosan tervezi a mozgásos tevékenységeket, figyelembe véve a gyermekek életkorát, fejlettségét és érdeklődését.
- Beépíti a mozgást más tevékenységekbe (pl. mesék, énekes játékok, projektek).
- Figyeli és dokumentálja a gyermekek mozgásfejlődését, szükség esetén célzott gyakorlatokat ad.
- Biztosítja az inklúziót: alkalmazkodik a sajátos nevelési igényű gyermekek képességeihez.
- Segíti a családokat abban, hogy otthon is támogassák a mozgásos életmódot (pl. ötletek, közös programok).

5.6 A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek a világot tevékenységeiken, tapasztalataikon keresztül fedezik fel. A külső világ tevékeny megismerése során a gyermekek megfigyelésekkel, kísérletezéssel, közvetlen tapasztalatokkal szereznek ismereteket önmagukról, társaikról és környezetükről.

„A gyermekek megismerő tevékenysége az élményekre, tapasztalatokra épül, és támogatja a kíváncsiság, a kérdezés, a felfedezés iránti belső motivációjukat.” (ONAP 2025)

Célok

- A gyermekek természet iránti kíváncsiságának, érdeklődésének felkeltése és fenntartása.
- Az érzékszervek, a megfigyelőképesség és az összehasonlítási készség fejlesztése.
- Az évszakok változásának, időjárásnak, élővilágnak és környezeti jelenségeknek a megismertetése.
- A fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés (pl. szelektív hulladékgyűjtés, víztakarékosság).
- A helyi értékek, szokások, természeti környezet megismerése és megbecsülése.
- Az alapvető matematikai tapasztalatok megalapozása (pl. mennyiségek összehasonlítása, sorrendiség, nagyságviszonyok felismerése).
- A térbeli tájékozódás, irányok, forma- és mintafelismerés fejlesztése.
- Az időbeli tájékozódás (napok, napszakok, évszakok váltakozása) és a mértékekkel kapcsolatos tapasztalatok (pl. több-kevesebb, hosszabb-rövidebb) alakítása.

Pedagógiai elvek

- **Tevékenységalapúság:** megfigyelések, séták, kirándulások, kísérletek közvetlen tapasztalatai.
- **Integrált megközelítés:** kapcsolódás más területekhez (pl. rajzolás a megfigyelt természetről, énekek az évszakokról).
- **Élménypedagógia:** tapasztalatból kiinduló felfedezés és kérdezés támogatása.
- **Hagyományápolás:** helyi szokások, ünnepek és mezőgazdasági munkák megismertetése.
- **Inklúzió:** minden gyermek bevonása, sajátos igények figyelembevétele.
- **Családi nevelés bevonása:** közös programok, természetjárás, állatgondozás a családokkal.
- A matematikai fogalmak kialakulását játékos helyzetekben, tevékenységeken keresztül támogatjuk (pl. építés, kirándulások során megfigyelt jelenségek, gyűjtögetések, méricskélések).
- Integráljuk a matematikai tartalmakat más tevékenységekbe: kézműves alkotások formáinak, mintáinak felfedezése, énekek ritmikai elemei, mozgásos játékok téri irányai.

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme.

- Tudja saját és szülei nevét, ismeri szülei foglalkozását.
- Tudja óvodájának nevét.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
- Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel.
- Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.
- Felismeri és megnevezi a közvetlen környezetében élő növényeket, állatokat, tárgyakat.
- Észreveszi az évszakok és az időjárás változásait, megérti azok hatásait.
- Képes egyszerű megfigyelések és kísérletek elvégzésére felnőtt segítségével.
- Kialakul benne az alapvető környezetvédelmi szemlélet (pl. nem szemetel, vigyáz a növényekre).
- Nyitott a felfedezésre, kérdéseket tesz fel, kíváncsi a világ működésére.
- Képes mennyiségeket összehasonlítani (több-kevesebb, ugyanannyi).
- Felismeri és megnevezi az alapvető formákat (kör, négyzet, háromszög).
- Tájékozódik az alapvető térbeli irányokban (alatt, felett, előtt, mögött).
- Érzékeli a sorrendiséget, tud egyszerűen sorba rendezni tárgyakat (kisebb-nagyobb).
- Kezdődő időbeli tájékozódással rendelkezik (napszakok, évszakok felismerése).
- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó készsége jó. Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent...
- Helyesen használja a névutókat.

- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja a gyermekek számára a rendszeres megfigyelési, felfedezési lehetőségeket (udvaron, kiránduláson, sétán).
- Tudatosan tervezi a tapasztalatszerző tevékenységeket az évszakokhoz, ünnepekhez és projektekhez kapcsolódva.
- Olyan kérdéseket és feladatokat ad, amelyek gondolkodásra, következtetésre ösztönöznek.
- Bevonja a helyi hagyományokat és értékeket (pl. szüreti ünnepek, kézműves foglalkozások terményekből).
- Kapcsolódik a családokhoz: közös programok szervezése, otthoni megfigyelések ösztönzése (pl. madáretetés, kertgondozás).
- Figyelembe veszi a különböző fejlettségi szinteket, a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni támogatását biztosítja.
- Tudatosan teremti meg azokat a helyzeteket, ahol matematikai tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek (pl. számolás lépcsőzés közben, méretek összehasonlítása építésnél, sorba rendezés sétán gyűjtött termékekből).
- Segíti a gyerekeket az alapfogalmak nyelvi megfogalmazásában (nagyobb-kisebb, hosszabb-rövidebb, több-kevesebb).
- Figyeli és dokumentálja a gyermekek matematikai gondolkodásának fejlődését, differenciáltan támogatja a lemaradókat és a kiemelkedőket is.

5.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek természetes részei az óvodai életnek, melyek során a gyermekek megtapasztalják az önálló és közösségért végzett munka örömét, hasznosságát. Ezek a tevékenységek fejlesztik a felelősségérzetet, feladattudatot, kitartást és az

együttműködési készségeket, miközben alapozzák az iskolai életre való felkészülést és a mindennapi életben való eligazodást.

„A munka jellegű tevékenységek során a gyermekek tapasztalatokat szereznek önmagukról, képességeikről és a közösségi együttműködés fontosságáról.” (ONAP 2025)

Célok

- A közösségért végzett munka iránti pozitív attitűd kialakítása.
- Az önállóság, kitartás és felelősségtudat fejlesztése.
- Az önkiszolgáló feladatok (öltözködés, rendrakás) rendszeres gyakorlása.
- A közösséghez tartozás és egymás segítségének megtapasztalása.
- A környezettudatos magatartás megalapozása (pl. növények gondozása, hulladékgyűjtés).

Pedagógiai elvek

- A munka játékos, élményszerű formában jelenik meg: a feladatokat a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk.
- Fontos a pozitív visszajelzés: a gyermek értékelje saját és mások munkáját.
- A családi szokások és hagyományok bevonása (pl. ünnepi előkészületek, közös kertészkedés).
- Inklúzió: minden gyermek képességeihez mértén kap feladatot, így sikerélményhez jut.
- Kapcsolódás más műveltségtartalmakhoz (pl. környezet megismerése, kézműves munka).

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Felismeri és elfogadja a közösségért végzett munka fontosságát.
- Képes önállóan kisebb feladatokat elvégezni és befejezni (pl. terítés, viráglocsolás).
- Betartja a megbeszélte szabályokat és felelősséggel végzi a rá bízott munkát.
- Segíti társait, képes együttműködni a közös munka során.
- Gondoskodó magatartást tanúsít környezete iránt.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja, hogy a munka jellegű tevékenységek rendszeresen jelen legyenek az óvodai életben.
- Tudatosan tervezi és vezeti be a gyermekeket az önkiszolgáló és közösségi feladatokba.
- Olyan feladatokat kínál, amelyek a gyermekek képességeihez és életkorához igazodnak.
- Példát mutat, együtt dolgozik a gyermekekkel, ezzel is erősítve a közösségi élményt.

- Támogatja a gyermekek önállóságát, de szükség esetén segítséget nyújt.
- Kapcsolódik a családhoz: megerősíti az otthoni munkaszokásokat, és tájékoztatja a szülőket a gyerekek fejlődéséről.
- Biztosítja az inklúziót: a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek számára is elérhetővé teszi a munka jellegű tevékenységeket.

5.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A kisgyermekkor tanulás elsősorban tevékenységekbe ágyazott, tapasztalatokon alapuló és élményszerű folyamat. A gyermek játék közben, cselekvések által, megfigyelésekkel és utánzással tanul, miközben önállóan fedezi fel környezetét.

„A gyermek tanulása spontán és irányított helyzetekben valósul meg, elsősorban tapasztalatok és élmények feldolgozása révén.” (ONAP 2025)

Célok

- A gyermek természetes kíváncsiságának és felfedezőkedvének fenntartása.
- Az élménypedagógia támogatása: tapasztalatokra épülő, cselekvő tanulás biztosítása.
- A megismerő képességek (figyelem, emlékezet, gondolkodás) és a problémamegoldó képességek fejlesztése.
- A közösségi tanulás és együttműködés erősítése.
- A családi élmények és a hagyományok beépítése a tanulási folyamatba.

Pedagógiai elvek

- A tanulás nem válik el a játéktól: minden tevékenység egyben tanulási lehetőség.
- A gyermek aktív részvételére, saját élményeire és tapasztalataira építünk.
- Differenciált megközelítés: minden gyermek a saját tempójában fejlődik, az ő szükségleteihez igazodunk.
- A családi neveléssel való kapcsolódás: otthoni élmények bevonása az óvodai tevékenységekbe.
- Hagyományápolás: népi játékok, ünnepi előkészületek integrálása a tanulási folyamatba.

Fejlesztési jellemzők óvodáskor végére

- Kíváncsi, érdeklődő, kérdéseket tesz fel és keres válaszokat.
- Tapasztalatait képes összekapcsolni új helyzetekkel, kreatívan alkalmazza tudását.
- Feladatmegoldás közben önállóbb, képes kitartóan dolgozni egy-egy tevékenységen.

- Megtanul együttműködni, társakkal közösen megoldásokat keresni.
- Nyitott a környezet megismerésére és az új dolgok kipróbálására.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megfigyeli a gyermekek érdeklődését, és ennek megfelelő tanulási helyzeteket teremt.
- Biztosítja az élményszerű és tapasztalat alapú tanulás feltételeit (változatos eszközök, környezet).
- Tudatosan tervezi és szervezi az irányított tanulási helyzeteket a játékosság megőrzésével.
- Segíti a gyermekeket abban, hogy kapcsolják össze tapasztalataikat az óvodán kívüli élményeikkel (pl. családi hagyományok, helyi értékek).
- Támogatja a sajátos nevelési igényű gyermekeket egyéni módszerekkel, adaptált eszközökkel.
- Folyamatos visszajelzést ad, dicséri az erőfeszítést, erősíti az önbizalmat és motivációt.

A tevékenységi területek feldolgozásánál kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek élményei és tapasztalatai összekapcsolódjanak a helyi közösség kulturális értékeivel és a családok által közvetített hagyományokkal. A környezet iránti érzékenység, a természet szeretete és védelme minden tevékenységünkben megjelenik. Programunk teljes mértékben illeszkedik az Óvodai nevelés országos alapprogramja előírásaihoz és szellemiségéhez.

6. Gyermekevédelem

6.1 Gyermekevédelem

Cél:

- A gyermekek biztonságának és jóllétének védelme, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.
- A gyermeki jogok érvényesítése: minden gyermek számára szeretetteljes, elfogadó, fejlődést támogató óvodai környezet megteremtése.
- A családdal való szoros együttműködés, támogatás és bizalom kialakítása.
- Prevenációs és kompenzáló pedagógiai tevékenységek révén a hátrányok csökkentése.

A gyermekevédelemmel kapcsolatos felelősségi körök:

A Csengerújfalui Mesevilág Óvoda gyermekvédelmi feladatait az igazgató és a gyermekvédelmi felelős koordinálja, szoros együttműködésben a jelzőrendszeri partnerekkel (Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, gyermekorvos, gyámhatóság, rendőrség).

Jelzés menete:

- Ha az óvodapedagógus, dajka vagy bármely dolgozó veszélyeztető körülményt, bántalmazást vagy elhanyagolást tapasztal, azt azonnal jelzi az igazgatónak.
- Az igazgató haladéktalanul továbbítja a jelzést a Csengeri Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, és szükség esetén értesíti a gyámhatóságot vagy a rendőrséget.
- Sürgős helyzetben az óvodapedagógus közvetlenül is megkeresheti a gyermekvédelmi hatóságot, de erről azonnal tájékoztatja az igazgatót.

Dokumentálás:

Minden gyermekvédelmi intézkedést eseménynaplóban és jegyzőkönyvben rögzítünk. A jelzésekről és az intézkedésekről a gyermekvédelmi felelős nyilvántartást vezet.

Felelősségi körök:

- Az igazgató felel a gyermekvédelmi munka koordinálásáért és a jelzőrendszeri kapcsolattartásért.
- Minden óvodapedagógus és dajka köteles észlelni, jelzést tenni, együttműködni a gyermekvédelmi feladatok ellátásában.
- A gyermekvédelmi felelős folyamatos kapcsolatot tart a jelzőrendszeri partnerekkel, dokumentálja az eseteket és részt vesz az éves gyermekvédelmi értekezleteken.
- A hiányzások okát a szülők kötelesek jelezni, az igazolatlan hiányzásokat az óvoda gyermekvédelmi felelőse jelzi a családsegítő szolgálat felé, ha azok veszélyeztetést mutatnak.

Prevenció és együttműködés:

- A családok bevonása és támogatása elsődleges: bizalomra, együttműködésre építünk.
- Kiemelt hangsúlyt kap az érzelmi biztonság, elfogadó, inkluzív légkör kialakítása.
- Probléma esetén a gyermek érdekeit szem előtt tartva vonjuk be a szülőket és a segítő szakembereket.

- A helyi értékek és hagyományok ápolása, a környezettudatos szemlélet formálása hozzájárul a családok és gyermekek közösségbe való beilleszkedéséhez.

A gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek:

- fizikai vagy pszichés bántalmazás, elhanyagolás, szexuális zaklatás,
- hiányos szülői felügyelet, alapvető szükségletek kielégítésének hiánya (étel, ruházat, higiénia),
- gyakori, indokolatlan hiányzás az óvodából,
- rendkívül rossz lakáskörülmények, hajléktalanság,
- magatartásbeli vagy érzelmi zavarokra utaló jelek.
- Az óvodapedagógusok feladatai
- Folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését és családi hátterét.
- Felismerik és jelzik a hátrányos, halmozottan hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetet az igazgató felé.
- Biztosítják a differenciált fejlesztést és az inkluzív nevelési környezetet.
- Figyelemmel kísérik a rendszeres óvodába járást, szükség esetén jelzést tesznek.

Az igazgató feladatai

- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szolgálatokkal és jelzőrendszeri partnerekkel.
- Veszélyeztetettség észlelése esetén jelzést tesz és szükség esetén hatósági eljárást kezdeményez.
- Bizalomra építő kapcsolatot alakít ki a családokkal.

Külföldi állampolgárságú gyermekek védelme:

- Biztosítjuk önazonosságuk megőrzését, kulturális gyökereik tiszteletét.
- Interkulturális nevelés keretében segítjük az integrációt és az emberi jogok érvényesítését.

6.2 Esélyegyenlőségi intézkedések, szociális hátrányok enyhítése

Célok:

- Szegregációmentes, egyenlő esélyeket biztosító nevelési környezet megteremtése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek integrációjának elősegítése és hátránykompenzáció.
- A gyermekek egyéni képességeihez igazodó fejlesztés és támogatás biztosítása.
- Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet érvényesítése az óvodai nevelésben.

Feladatok:

- A gyermekek állapotfelmérése (anamnézis) belépéskor, a fejlesztési igények feltárása.
- Egyéni, differenciált fejlesztési tervek készítése, folyamatos nyomon követés.
- Az óvodai csoportok szervezésénél az integráció elősegítése, szegregáció megelőzése.
- Együttműködés a szülőkkel és külső segítő szervezetekkel.
- A hiányzások minimalizálása, rendszeres óvodába járás biztosítása.

Pedagógiai munka fő területei:

- Egészséges életmódra nevelés, mozgásos és táplálkozási szokások formálása.
- Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés és bizalomra épülő beilleszkedés támogatása.
- Nyelvi és kommunikációs készségek fejlesztése, társadalmi érzékenység formálása.
- Kompetenciaalapú módszerek, kooperatív technikák, környezettudatos magatartásra nevelés.
- A helyi hagyományok ápolása, közösségi ünnepek és szokások integrálása a mindennapi nevelésbe.

7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

Az óvodai nevelésünk kiemelt feladata, hogy minden gyermek számára biztosítsuk a teljes körű, egyenlő hozzáférést a nevelési folyamatokhoz, függetlenül attól, hogy sajátos nevelési igényű, beilleszkedési-, tanulási- és magatartási nehézséggel küzd, hátrányos helyzetű vagy kiemelkedően tehetséges. Pedagógiai munkánk alapelvei: befogadás, differenciálás, esélyegyenlőség és a gyermek egyéni szükségleteinek tisztelete.

7.1 Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelése

Fogalom: A sajátos nevelési igényű gyermekek körét a szakértői bizottság véleménye határozza meg: ide tartoznak a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral élő, több fogyatékoság kombinációjával érintett, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek.

Pedagógiai alapelvek és célok

- A gyermekek befogadása a többségi óvodai csoportba, az esélyegyenlőség megteremtése.

- Az egyéni fejlődési ütemhez és szükségletekhez igazított nevelés és fejlesztés.
- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, önbizalmuk erősítése.
- A hátrányok kompenzálása, erősségek kiemelése.
- Integráció és inklúzió megvalósítása: közös tevékenységek ép és sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

Feladataink

- Szakértői bizottság véleménye alapján egyéni fejlesztési terv készítése gyógypedagógus bevonásával.
- Differenciált módszerek és speciális eszközök alkalmazása (pl. vizuális segédletek, alternatív kommunikáció).
- A gyermekek túlterhelésének elkerülése, a terhelhetőség figyelembevétele.
- Együttműködés szakemberekkel (logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus).
- A csoportban elfogadó légkör kialakítása, társak érzékenyítése.

Elvárt eredmények óvodáskor végére

- A gyermekek megtalálják helyüket a közösségben, társaik elfogadják őket.
- A fejlesztési célokhoz képest kimutatható fejlődés érhető el (pl. kommunikáció, önállóság).
- A gyermekek pozitív élményeket szereznek az óvodai tevékenységekről, önbizalmuk erősödik.

7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyermekek nevelése

Fogalom: Ebbe a körbe tartoznak azok a gyermekek, akik szakértői bizottsági vélemény alapján tanulási, beilleszkedési vagy magatartási nehézséggel küzdenek, de nem minősülnek SNI-nek. Jellemző lehet náluk az alulteljesítés, figyelmi zavarok, szociális nehézségek.

Pedagógiai alapelvek és célok

- Az egyéni szükségletekhez igazodó nevelés biztosítása.
- A kudarcélmények megelőzése, sikerélmények biztosítása.
- A szociális készségek és önszabályozás fejlesztése.
- Az iskolai életre való felkészítés támogatása.

Feladataink

- Egyéni fejlesztési tervek készítése, részképesség-fejlesztés.
- Tudatosan szervezett játékos tanulási helyzetek kialakítása.

- A gyermek önbizalmának, kommunikációs és együttműködési készségének erősítése.
- Szükség esetén jelzés a szakszolgálat felé, szakmai támogatás kérése.

7.3 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Fogalom: A kiemelten tehetséges gyermek átlag feletti képességekkel, kreativitással és motivációval rendelkezik, tehetségígéretesnek minősül.

Pedagógiai alapelvek és célok

- A tehetségígéretes korai felismerése és gondozása.
- A gyermekek képességeinek kibontakoztatása, gazdagítás és differenciált fejlesztés.
- A kreativitás, kíváncsiság és problémamegoldó képesség ösztönzése.

Feladataink

- Megfigyeléssel és játékos feladatokkal a kiemelkedő képességek azonosítása.
- Egyéni és mikrocsoportos foglalkozások szervezése a tehetségterületeken (pl. zene, mozgás, logikai feladatok).
- Részvételi lehetőség biztosítása intézményi és intézményen kívüli programokon (pl. tehetségnapok, bemutatók).
- A szülőkkel való szoros együttműködés és a fejlődés nyomon követése.

7.4 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Célok:

- A szociális hátrányokból adódó különbségek kompenzálása.
- Az óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférés biztosítása, szegregációmentesség.
- A gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának és közösségi készségeinek fejlesztése.

Feladataink:

- Családlátogatások, kapcsolattartás a szülőkkel, együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal.
- Egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés biztosítása.
- Egészséges életmódra nevelés, alapvető szokások és kompetenciák kialakítása.
- Kulturális és közösségi programokba való bevonás a társadalmi integráció érdekében.

Közös elvek minden kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében

- Gyermeki jogok tiszteletben tartása (egyenlő bánásmód, emberi méltóság).
- Befogadó csoportlégtér megteremtése, ahol nincs helye kirekesztésnek.
- Szakemberekkel való együttműködés: gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyermekjóléti szolgálat.
- Adatvédelem és titoktartás: a gyermekek és családok személyiségi jogainak védelme.
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése és dokumentálása.

8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követése biztosítja. A gyermek fejlődése komplex folyamat, amelynek megfigyelése és dokumentálása alapvető pedagógiai feladat. Célunk, hogy az egyéni fejlődési utak feltérképezésével személyre szabott fejlesztést valósítsunk meg, elősegítve az iskolára való felkészülést és a hátrányok kompenzálását.

Célok

- A gyermekek személyiségfejlődésének, készségeinek és képességeinek folyamatos nyomon követése az óvodába lépéstől az iskolakezdésig.
- A differenciált nevelés és fejlesztés megalapozása a megfigyelésekre építve.
- A szülők és az iskola felé történő hiteles, tényszerű tájékoztatás biztosítása.
- Az esélyegyenlőség támogatása: SNI, BTMN, hátrányos helyzetű és kiemelten tehetséges gyermekek fejlődésének kiemelt figyelemmel kísérése.

Folyamat és módszerek

- **Bemeneti felmérés:** óvodába lépéskor anamnézis felvétele, szülői interjú, a gyermek kezdeti állapotának feltérképezése.
- **Folyamatos megfigyelés:** a mindennapi tevékenységek (különösen a játék és mozgás) során szerzett tapasztalatok rögzítése.
- **Fejlődési lap és napló vezetése:** a gyermek fejlődési ütemének dokumentálása félévente írásban, szükség esetén gyakoribb rögzítéssel.
- **Komplex vizsgálatok bevonása:** orvos, védőnő, logopédus, gyógypedagógus szakmai megfigyeléseinek integrálása.
- **Szakértői vizsgálat kezdeményezése:** amennyiben a gyermek fejlődésében eltérés tapasztalható, jelzés és együttműködés a szakszolgálatokkal.
- **Értékelés és visszajelzés:** rendszeres, támogató tájékoztatás a szülők számára a gyermek fejlődéséről, eredményeiről és teendőiről.

Dokumentációk

- **Csoportnapló:** napi események, megfigyelések.
- **Fejlődési lap / fejlődési napló:** egyéni fejlődési út nyomon követése.
- **Személyi dosszié:** minden gyermekről egyéni dokumentum, amely tartalmazza az anamnézist, fejlődési adatokat, vizsgálati eredményeket.
- **Egyéni fejlesztési terv:** SNI, BTMN és hátrányos helyzetű gyermekek számára kötelező.
- **Óvodából iskolába adandó szakmai jellemzés:** az iskolaérettségre vonatkozó javaslatok, szülővel egyeztetve.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek fejlődésének rendszeres megfigyelése és dokumentálása.
- A fejlődési adatok alapján differenciált nevelés és fejlesztés biztosítása.
- Együttműködés a szülőkkel: rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.
- Problémák és eltérések észlelésekor szakemberek bevonása és jelzés az intézményvezető felé.

Eredményesség mutatói az óvodáskor végére

- A gyermekek egyéni fejlődési útjai dokumentáltak és követhetők.
- A fejlődés nyomon követése biztosítja a felkészülést az iskolai életre.
- A gyermekek rendelkeznek az önállóság, együttműködés, kommunikáció és problémamegoldás alapvető készségeivel.
- A szülők és az iskola számára átlátható és pontos információk állnak rendelkezésre a gyermek fejlődéséről.

9. Az óvoda tervező, értékelő és dokumentációs rendszere

9.1 Tervezés:

Az óvodai nevelés tervezése, a gyermekek megismerése, fejlesztése, valamint fejlődésük nyomon követése különböző kötelező dokumentumok, illetve az óvodapedagógusok által készített kiegészítő feljegyzéseken és munkaterveken alapul.

A tervezés alapidokumentuma:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2025),
- Az óvoda helyi pedagógiai programja,

- Az óvodapedagógusok módszertani szabadságát tiszteletben tartó éves, havi és heti szintű tervezés.

A hetirendet és napirendet a csoport óvodapedagógusai alakítják ki. A napirend folyamatosságot és rugalmasságot biztosít, ugyanakkor hangsúlyozza az állandóságot és a játék elsődlegességét. A tevékenységek közötti harmonikus arány megteremtése kiemelt szempont.

A megvalósult programokat fényképekkel, feljegyzésekkel és emlékeztetőkkel dokumentáljuk, melyek a csoportnapló és egyéni dokumentáció részei.

9.2 A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

Az értékelés célja:

- A nevelési folyamat és a gyermekek fejlődésének nyomon követése.
- A csoportok szokás- és szabályrendszerének, valamint az óvodapedagógusok „hozzáadott értékének” elemzése és fejlesztése.
- Az eredmények alapján a pedagógiai munka folyamatos fejlesztése.

Értékelési formák és gyakoriság:

- Félévente minden gyermekről fejlődési napló készül.
- Hátrányos helyzetű (HH/HHH) gyermekek esetében negyedéves értékelést végzünk.
- Csoportszintű értékelés: a gyermekcsoport előrehaladásának és szokásrendjének vizsgálata, amely a csoportnaplóban és a beszámolókbán jelenik meg.

A fejlődést megfigyelésekre és dokumentált tapasztalatokra alapozva rögzítjük, kiemelt figyelemmel az egyéni különbségekre, az inkluzív nevelésre és a családi háttérre.

9.3 Dokumentációs rendszer

A dokumentációs rendszer biztosítja:

- A gyermekek egyéni fejlődésének folyamatos követését;
- A játék és tevékenység alapú nevelés elsődlegességének megjelenítését;
- Az esélyegyenlőség és inklúzió elvének érvényesülését;

- Az intézményi önértékelés és fejlesztés megalapozását;
- A családokkal való együttműködés dokumentált formáit.

Az óvodában alkalmazott pedagógiai - tanügyi dokumentumok:

- Előjegyzési és felvételi napló
- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- Fejlődési napló és egyéni értékelések
- Éves munkaterv és éves beszámoló

Ezek mellett a nevelés és fejlesztés folyamatát támogató kiegészítő dokumentumokat is alkalmazunk (például egyéni fejlesztési tervek, szakértői vélemények, fotódokumentáció).

9.4 Ellenőrzés

Az igazgató az éves ellenőrzési terv alapján végzi az alkalmazottak munkájának ellenőrzését.

Az értékelés kiterjed:

- a pedagógiai munka minőségére,
- a dokumentáció pontosságára,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követésére.

Az ellenőrzések tapasztalatait a munkaterv és a belső önértékelési rendszer fejlesztésére használjuk.

10. Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

10.1 Néphagyomány ápolás, népszokások

Célja:

- A gyermekek nemzeti és helyi identitástudatának megalapozása, a kulturális örökséghez való kötődés erősítése.
- Személyiségfejlesztés: érzelmi biztonság, kreativitás, közösségi élmény és esztétikai érzék alakítása.
- A népi kultúra, helyi hagyományok élményszerű, játékos megismertetése a mindennapi tevékenységekbe ágyazva.

- A családok bevonásával, közösségi élmények teremtésével a hagyományok továbbadása.

A néphagyomány ápolásának alapelvei az óvodában:

- Az évszakokhoz és jeles napokhoz kapcsolódó hagyományokat játékosan, élményszerűen dolgozzuk fel (mese, dal, kézműves, dramatikus játék).
- Kiemelt szerepe van a helyi szatmári hagyományoknak: szüreti szokások, szilvalekvárfőzés, kiszebáb-égetés, busójárás, koporsóégetés, locsolkodás.
- A hagyományápolás az óvodai élet mindennapjaiban is jelen van: népi játékok, dalok, kézműves technikák használata.
- A családok aktívan bevonódnak: közös kézműves délutánok, ünnepi előkészületek, szülők/nagyszülők élménymegosztása.
- Az ünnepek előtti várakozás, készülődés érzelmi nevelési folyamat: fokozza a gyermekek élményeit, erősíti az időérzéklet.

10.2 Hagyományos ünnepeink és jeles napjaink az év rendjében:

Őszi ünnepkör:

- **Népmese napja** (szeptember 30.) – mesemondás, bábozás, népi mondókák.
- **Szüreti mulatság** – helyi gyümölcshagyományok (szilva, alma) feldolgozása, szüreti játékok, ének, tánc.
- **Márton-nap** – lámpás felvonulás, libás ételek megismerése, közös éneklés.

Téli ünnepkör:

- **Mikulás** – várakozás, ajándékkészítés, Mikulás-váró dalok, versek.
- **Advent, Karácsony** – mézeskalács készítés, karácsonyi énekek, népi játékok.

Tavaszi ünnepkör:

- **Farsang – Busójárás** – álarckészítés, téltemetés, zajkeltő játékok.
- **Virágvasárnap** **kiszebáb-égetés** – télűző, tavaszköszöntő szokás feldolgozása, közös udvari program.
- **Húsvét** – locsolkodás, tojásfestés népi technikákkal (berzselés, hagymahéj), húsvéti játékok.
- **Májfaállítás** – közös ének, kézműves díszek készítése, udvari ünneplés.

Nyári ünnepkör:

- **Gyermeknap** – népi ügyességi játékok, kézműves sátrak, közös falusi rendezvényhez kapcsolódva.

- **Évzáró, iskolába menők búcsúztatása** – népi motívumokkal díszített ünnepi műsor, énekek, táncok.

10.3 Néphagyomány megjelenése a tevékenységformákban:

- **Verselés, mesélés, dramatikus játék:** népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések feldolgozása.
- **Ének, zene, népi játék, tánc:** népdalok, énekes játékok, gyermektánc, hangszeres népzene (csörgő, dob).
- **Kézművesség:** gyöngyfüzés, agyagozás, szövés, fonás, termésfigurák, népi díszítés.
- **Környezet megismerése:** időjósló napok (pl. medve napja), népi munkafolyamatok (szilvalekvárfőzés, kukoricafosztás).
- **Mozgásos játékok:** népi fogójátékok, ügyességi játékok, karikázó, botoló játékok.

Feladataink:

- Helyi népszokások és népi értékek folyamatos gyűjtése, beépítése az éves programba.
- Élményszerű ünnepek szervezése – játékos, családi hangulat, nem erőltetett betanítás.
- Szülők, nagyszülők bevonása – közös éneklés, mesélés, kézműveskedés.
- A jeles napokhoz kapcsolódó környezeti megfigyelések, helyi mesterségek megismertetése.
- A mindennapokba beépülő hagyományörzés (népi játékok, mondókák).

Dajkák és pedagógusok közös feladatai:

- Az ünnepek előkészítésében, díszítésben való aktív részvétel.
- A gyermekek segítése az ünnepi tevékenységek során (viselet, eszközhasználat).
- Befogadó, gyermekközpontú, mintaértékű magatartás és kommunikáció.
- Az ünnepek során a családokkal való kapcsolattartás, közösségformáló élmények biztosítása.

11. Az óvoda kapcsolatai

- *„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik*

az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- *Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.*
- *A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.*
- *A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvodánk a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.” (ONAP 2025)*

11.1 Általános elvek

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja kiemeli:

„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését; e cél megvalósítása érdekében elengedhetetlen a családdal való együttműködés.” (ONAP 2025)

Kapcsolatrendszerünk célja, hogy a gyermekek érzelmi biztonságát erősítsük, támogassuk fejlődésüket, és elősegítsük az óvoda, a család és a tágabb közösség közötti harmóniát. Az együttműködés során fontos számunkra:

- a családok sajátosságainak és értékrendjének tisztelete,
- a nyitott, kölcsönös bizalomra épülő kommunikáció,
- a hagyományápolás és közösségformálás támogatása,
- az esélyteremtés és inklúzió biztosítása minden gyermek számára.

Helyi sajátosságok hangsúlyozása

Óvodánk nevelési programját meghatározza Csengerújfalú természeti és kulturális környezete. Hagyományaink közül kiemelkedik a busójárás és a koporsóégetés farsangkor, valamint az adventi és húsvéti előkészületek. A gyermekek ezeken keresztül ismerkednek meg a közösség kulturális gyökereivel, miközben megtapasztalják a közös munka, az ünnepre való készülődés örömét.

A helyi értékek beépülnek mindennapi életünkbe is: az óvoda kertjében nevelt növények, az udvar gondozása, a helyi táj megfigyelése és a faluközösséggel közös rendezvények hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek erős kötődést alakítsanak ki lakóhelyükhöz.

11.2 Az óvoda és a család kapcsolata

A családdal való együttműködés az óvodai nevelés alapja. Törekszünk arra, hogy a családi nevelést kiegészítve, a szülőkkel partneri viszonyban gondozzuk, neveljük és fejlesszük a gyermekeket. Az együttműködés formái változatosak: mindennapi találkozások, közös ünnepek és programok, tájékoztatások, szülői értekezletek, nyílt napok.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy a szülőkkel együttműködve támogassák a gyermekek beszoktatását, fejlődését, és rendszeres információt nyújtsanak a gyermek előrehaladásáról.

A szülői visszajelzések rendszere

A szülők visszajelzéseit folyamatosan, személyes beszélgetések és közös programok tapasztalatai alapján gyűjtjük. Évente egyszer kérdőíves felmérést is végzünk a szülői elégedettség és javaslatok feltérképezésére, melynek eredményeit a nevelőtestület értékeli, és szükség esetén intézkedési tervet készít.

11.3 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Kiemelt feladatunk az óvoda-iskola átmenet támogatása. Ennek keretében:

- kapcsolatot tartunk a környező iskolákkal,
- közös programokat szervezünk a nagycsoportosok és az iskolások számára (iskolalátogatás, közös rendezvények),
- tájékoztatjuk a szülőket az iskolakezdésről,
- részt veszünk a gyermekek iskolaérettségének megállapításában.

„Az óvodai nevelés feladata, hogy a gyermekek sikeres iskolakezdéséhez szükséges alapképességek fejlődését biztosítsa.” (ONAP 2025)

Feladatunk:

- A munkaközösség munkaterv szerinti működtetése.
- Az óvoda – iskola között elkészült megállapodási szerződésben rögzített feladatok megvalósítása.

11.4 Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

Az igazgató rendszeres kapcsolatot tart a fenntartóval. Az együttműködés formái: megbeszélések, értekezletek, írásos beszámolók. Óvodánk részt vesz a fenntartó által szervezett települési rendezvényeken és ünnepségeken is (pl. nemzeti ünnepek, adventi programok).

11.5 Az óvoda kapcsolata más intézményekkel

- **Pedagógiai Szakszolgálat és Szakértői Bizottság:** együttműködés a szűrésekben, fejlesztésekben, logopédiai és pszichológiai ellátásban.
- **Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat:** jelzőrendszeri feladatok, problémás helyzetek megbeszélése, gyermekvédelmi esetekben közös fellépés.
- **Egészségügyi szolgálatok** (védőnő, gyermekorvos): szűrések, tanácsadás, egészségügyi vizsgálatok szervezése.
- **Közművelődési intézmények** (könyvtár, művelődési ház): kulturális programok, könyvtárlátogatások, hagyományőrző rendezvények.
- **Egyházi szervezetek:** szülői igény szerint vallás- és hitoktatás szervezése.

11.6 Az óvoda belső kapcsolatai

Fontos számunkra az óvoda dolgozóinak együttműködése, egységes nevelési szemlélete. A belső kapcsolattartás célja az információáramlás biztosítása, a közösség formálása, valamint a hagyományőrző közös programok (pl. karácsonyi ünnep, gyermeknap, évzáró, gyermeknap) megszervezése.

12.Érvényességi rendelkezés

A Csengerújfalú Mesevilág Óvoda Pedagógiai Programja 2024-ben készült.

12.1 A Pedagógiai Program érvényessége

Az igazgató jóváhagyását követően a kihirdetés napján lépéletbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a^{2/202h.(1.25.)} határozatszámom jóváhagyott Pedagógiai Program.

12.2 A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, minden nevelési év végén értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

12.3 A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken tekinthető meg:

- óvoda fenntartójánál,
- óvoda igazgatójánál,
- A KIR felületén
- óvoda honlapján,

1 – 1 példányát a nevelői szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében.

12.4 A Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet a(z):

- igazgató
- óvoda fenntartója

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján az igazgató készíti és a fenntartó hagyta jóvá.

A Pedagógiai Program módosításának indokai

- törvényi jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése

12.5 Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

Az újonnan érkező gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az igazgató vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az igazgató vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentieken túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda igazgatójától és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az igazgatónak, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az igazgatónak címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

12.6 A Pedagógiai Program hatálya

A pedagógiai program területi hatálya kiterjed az egész intézményre, az intézménybe történő belépéstől a nevelési intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időre, illetve a pedagógiai program részeként tartott – az óvoda által szervezett - a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programokra.

Személyi hatálya kiterjed az intézménnyel jogviszonyt létesítő gyermekekre, szüleikre, az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az igazgató készíti és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényesé.

Csengerújfalu, 2025.07.31.

Zsiga Szandra Dóra

Zsiga Szandra Dóra

igazgató

Csengerújfalu Község Önkormányzatának Képviselőtestülete a Csengerújfalu Mesevilág Óvoda Pedagógiai Programjával ...58/2025. (VIII.21.) számú határozata alapján egyetért.

Csengerújfalu, 2025.08.21......

Zsiga Mihály

Zsiga Mihály

A fenntartó nevében